

Gemeente Apeldoorn

Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn
Bezoekadres
Stadhuis Marktplein 1
www.apeldoorn.nl
KvK 08223882

T 14 055

Wijkraad

Datum: 6 februari 2017
Ons kenmerk:
Uw kenmerk:
Betreft: Vervoer gevaarlijke stoffen per trein

Geachte voorzitter,

De gemeente Apeldoorn krijgt vaak vragen van bewoners over het vervoer van gevaarlijke stoffen per trein. Daarom hebben wij de beschikbare informatie kort op een rij gezet.

Eén van de routes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen per trein is de spoorlijn tussen Amersfoort en Deventer die door Apeldoorn loopt. Deze route is vastgelegd in de landelijk wet Basisnet. Gevaarlijke stoffen zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving, ze zijn bijvoorbeeld nodig voor brandstof en medicijnen. Het vervoer van gevaarlijke stoffen is daarom noodzakelijk.

Prorail

In Nederland wordt ongeveer 2% van de totale hoeveelheid gevaarlijke stoffen in ketelwagens met de trein vervoerd. De routes die daarvoor gebruikt mogen worden staan in de wet Basisnet. Prorail regelt het vervoer voor heel Nederland, in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Gemeenten hebben daar geen invloed op. Zij krijgen pas achteraf informatie over de vervoerde aantallen ketelwagens en de inhoud ervan. Een goederenvervoerder moet altijd aan ProRail toestemming vragen om gevaarlijke stoffen in ketelwagens te vervoeren. De vervoerder moet over één van de routes rijden die in de wet Basisnet staan.

Kans op ongelukken is klein

Het vervoer van gevaarlijke stoffen kent risico's. Als er tijdens het vervoer iets misgaat, kan er een explosie plaatsvinden, brand uitbreken of een gifwolk ontsnappen. Het vervoer is gebonden aan strenge regels om die risico's zo klein mogelijk te houden.

De kans dat een iemand overlijdt als gevolg van een calamiteit met gevaarlijke stoffen mag niet groter zijn dan 1 op de 1 miljoen per jaar. Ter vergelijking: de kans dat iemand tijdens het autorijden omkomt is 1 op de 5.700 per jaar en de kans dat iemand als passagier omkomt bij een vliegtuigongeval is 1 op de 814.000 per jaar. Een onafhankelijk bedrijf rekent één keer per jaar voor heel Nederland uit of de maximale risico's overschreden zijn. In Nederland gelden de veiligheidseisen die in Europees verband afgesproken zijn. Nederland heeft extra, nog strengere eisen gesteld. Die zijn te vinden in de wet Basisnet. Daarin staat onder andere welke spoorlijnen gebruikt mogen worden.

Mocht er, ondanks alle voorzorgsmaatregelen, toch iets gebeuren, dan weten hulpverleners als politie, brandweer en de ambulancezorg goed wat zij moeten doen. ProRail weet wat er in de ketelwagens zit en geeft dat bij een ongeval direct aan de hulpverleningsinstanties in onze regio door. Alle hulpverleners zijn getraind om snel en vakkundig op te treden als er een ongeval met gevaarlijke stoffen is. Regelmatig oefenen zij zowel de theorie als de praktijk. Zij doen er in zo'n situatie alles aan om de gevolgen zo klein mogelijk te houden.

De stand van zaken in Apeldoorn

Het komt voor dat ProRail toestemming geeft om over een route te rijden, terwijl het maximum toegestane aantal ketelwagens in dat jaar al is bereikt.

In 2015 is in Apeldoorn het maximaal aantal ketelwagens fors overschreden. Het ministerie geeft als één van de redenen aan, dat de Betuweroute niet of maar gedeeltelijk gebruikt kon worden. Dit komt doordat er op het aansluitende traject in Duitsland een extra spoor wordt aangelegd. Hierdoor moesten er treinen met gevaarlijke stoffen onder andere via Apeldoorn omgeleid worden.

In 2016 stuurde de gemeente samen met andere gemeenten uit Oost-Nederland een brief naar de minister, waarin we aangaven dat we ons zorgen maakten over de overschrijding.

In oktober 2016 lichtte de staatssecretaris op het stadhuis in Apeldoorn in een persoonlijk gesprek met een aantal gemeenten een aantal maatregelen toe. Deze informatie staat ook in de brief die zij op 3 oktober naar de Tweede Kamer stuurde. De belangrijkste maatregelen zijn:

- De staatssecretaris verwacht eind 2016 een overeenkomst te kunnen sluiten waarmee het resterende chloorvervoer van AkzoNobel in Nederland per spoor tot het verleden zal gaan behoren.
- Sinds december 2015 rijdt een trein die brandbaar gas vervoerde tussen Geleen en Tsjechië niet meer structureel via de route door Apeldoorn. In 2015 waren dit 1450 wagens;
- Er wordt in verband met de omleidingsroutes voortaan elk kwartaal (in plaats van één keer per jaar) berekend of de maximale toegestane risico's overschreden zijn;
- De minister probeert andere afspraken te maken met Duitsland, zodat de Duitse spoorwegen zoveel mogelijk ketelwagens met gevaarlijke stoffen van de Betuweroute bij de grensovergang overnemen.

De gegevens van het laatste kwartaal 2016 zijn op dit moment nog niet bekend. We verwachten, dat de maximaal toegestane risico's opnieuw zijn overschreden. Er zijn namelijk treinen omgeleid, omdat de Betuweroute in 2016 maar gedeeltelijk gebruikt kon worden.

Ook in 2017 en de daaropvolgende jaren zullen er door de werkzaamheden in Duitsland perioden zijn, waarin de Betuweroute niet volledig gebruikt kan worden. Dit kan betekenen dat er opnieuw extra treinen door Apeldoorn geleid worden. De planning van de werkzaamheden in 2017 is op dit moment nog niet bekend.

Samenvattend kunnen wij u dus melden dat er nog steeds sprake is van meer vervoer van gevaarlijke stoffen dan afgesproken. Ook al heeft de gemeente geen invloed op het vervoer van gevaarlijke stoffen, volgen wij nauwgezet de ontwikkeling in het vervoer en blijven wij het Rijk aanspreken op de afspraken in de wet Basisnet.

Hebt u nog vragen?

De bovenstaande informatie staat op www.apeldoorn.nl. Hier vindt u ook:

- de kwartaalcijfers (de vervoerde aantallen);
- het rapport waarin de berekende risico's vergeleken zijn met de maximale toegestane risico's;
- de omleidingsplanning Betuweroute;
- brieven van de gemeente aan het ministerie;
- brieven van het ministerie;
- persberichten van ProRail.

Hebt u na het lezen van deze informatie nog vragen over dit onderwerp, dan kunt u contact opnemen met Prorail Publiekscontacten via 0800 - 776 72 45 (gratis) of via www.prorail.nl.